

Gerard Kramer

Traag en traagheid

WoordStudie

Zowel negatief, positief als neutraal

Misschien heeft een enkele lezer van Rechtstreeks last van *bradycardie*, oftewel van een trage, te lage hartslag. In dat woord *bradycardie* zit het Griekse woord waar we deze keer over nadenken, namelijk *bradus*, dat 'traag' betekent, en het woord *kardia*, dat 'hart' betekent. Volgens medici is bradycardie niet altijd slecht, maar soms moet er toch een behandeling volgen. Rechtstreeks is geen medisch tijdschrift, en daarom hoort een artikel over een trage hartslag er niet in thuis. Zo'n artikel heb ik dan ook niet geschreven. Bovendien is geen van de redacteuren deskundig op dat terrein. Maar er komt in de Bijbel wél een geval van *geestelijke* bradycardie voor, en daarover mag in Rechtstreeks zeker geschreven worden – evenals over de andere plaatsen waar het over 'traagheid' gaat.

Negatief

Toen de Emmaüsgangers niet goed raad wisten met het lijden dat de Heer Jezus was overkomen, en al helemaal niet konden plaatsen wat ze hadden gehoord over Zijn opstanding, zei Hij, terwijl Hij incognito met hen meeliep, tot hen: 'O ongelovigen en *tragen* van hart in het geloven van alles wat de profeten hebben gesproken. Moest de Christus dit niet lijden, en [zo] in Zijn heerlijkheid binnengaan?' (Luk. 24:25). Hier is het duidelijk: dit is verkeerde, verwijtbare

traagheid, en wel in geestelijk opzicht – want dat betekent ‘van hart’ hier. De remedie hiertegen is gelovig vasthouden aan het Woord van God.

Zelfs in een tekst over de Heer Zelf wordt het begrip traagheid in negatieve zin gebruikt - maar dan wel met een ontkenning erbij! ‘Vertragen’ (Gr. *bradunoo*) en ‘traagheid’ (Gr. *bradutès*) komen beide voor in 2 Petrus 3:9, waar staat: ‘De Heer *vertraagt* de belofte niet, zoals sommigen het voor *traagheid* houden’. De Heer doet dus niet wat diegenen denken die Zijn lankmoedigheid niet begrijpen. Zij interpreteren het geduld dat de Heer met de ongelovigen heeft, verkeerd.

Positief

In Jakobus 1:19 geeft de apostel Jakobus de volgende belangrijke vermaning: ‘Weet dit, mijn geliefde broeders; laat ieder mens echter snel zijn om te horen, *traag* om te spreken, *traag* tot toorn’. Praten en boos worden: dat doen we van nature te vaak en te snel, en Jakobus maant zijn gelovige lezers daarom in beide opzichten traag te zijn, ‘want [de] toorn van een man bewerkt Gods gerechtigheid niet’. Wie in het spreken en wat de boosheid betreft dus traag is, doet precies wat Jakobus ons hier voorhoudt! Dat is dus in beide gevallen een voorbeeld van traagheid in positieve zin.

Neutraal

Paulus gebruikt slechts eenmaal een woord uit deze groep, en wel als hij Timoteüs vraagt rekening te houden met de mogelijkheid dat hij, de apostel, later arriveert dan Timoteüs denkt, oftewel uitblijft. Voor de tijd van dit onbedoelde ‘uitblijven’ (Gr. *bradunoo*) heeft Paulus zijn medewerker belangrijk onderwijs gegeven: ‘Maar als ik uitblijf, [schrijf ik] opdat je weet hoe men zich moet gedragen in [het] huis van God, dat is [de] gemeente van [de] levende God, [de] pilaar en grondslag van de waarheid’ (1 Tim. 3:15). Hier wordt het woord dat eerder met ‘vertragen’ werd vertaald, absoluut, dus zonder lijdend voorwerp, gebruikt – in een neutrale betekenis.

Lukas gebruikt het woord uit deze groep eveneens eenmaal, en evenals Paulus neutraal, en wel in een combinatie van *bradus* met de stam van het woord voor ‘varen’ (Gr. *pleoo*; vgl. het woord voor ‘schip’, Gr. *ploion*). Zo ontstond het zeldzame woord ‘langzaam opschieten’, lett. ‘langzaam varen’ (Gr. *braduploëoo*): ‘Toen wij nu ettelijke dagen langzaam opschoten’ (Hand. 27:7). Ook deze traagheid was niet verwijtbaar.

Oude Sporen 2019

